

EKİM AYI MECLİS TOPLANTISI - 28.10.2020 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Yönetim Kurulumuz ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Salgının ve ona karşı aldığımız önlemlerin sekizinci ayını geride bırakıyoruz. Mayıs ayında ulaştığımız başarıyı maalesef bu ay aramaya başladık. Sonuçlar, hepimizi endişeye ve daha dikkatli davranmaya yöneltmelidir. İster ikinci dalga olarak adlandırılınsın ister yeni zirve olarak adlandırılınsın ilan edilen sonuçlar; maske, mesafe ve hijyen konularında çok daha tedbirli olmamızı zaruret haline getirmektedir. Bu zaruret öncelikle sağlığımız ve hayatımız bakımından önem taşımaktadır. Aynı zamanda ekonomik hayatımızın devamı bakımından da bir o kadar önemlidir. Çünkü bir kez daha ekonomiyi kapatmaya ne gücümüz vardır ne de halimiz!

Üstelik bu kez, Mart ayından itibaren almış olduğumuz 6 ay ödemesiz kredilerin ödeme zamanı gelmiştir. Ayrıca ertelenen vergi ve SGK ödemeleri de birikimli olarak ödenmeye başlanacaktır. Hem cari dönem ödemelerinin hem de bu ertelenmiş ve birikmiş borçların birlikte ödenmesi için gerekli iş hacmi artışı da yaşanmamaktadır. Diğer taraftan son zamanlardaki kur artışları da ilave bir maliyet artışı olarak önümüzdeki dönemde karşımızda duracaktır.

Ülkemizin geneli için geçerli olan bu durum, kentimiz ekonomisi için iki açıdan çok daha ağır seyretmektedir. Bunlardan biri borçlanma yükümüzdeki nispi ağırlığımızdır. Diğeri ise başta turizm olmak üzere kentimiz ekonomisinin hizmet sektörü ağırlığıdır.

- Yılın ilk yarısı itibariyle ticari kredi büyümemiz yıllık olarak %35 olurken Türkiye geneli kredi büyümesi %28 olmuştur. Aradaki 7 puanlık fark; uzun yıllar ortalaması olan %3,5'lük Türkiye payımızı %3,7'ye yükseltmiştir.
- Tüm bu hızlı artışa ve zorlu koşullara rağmen takipteki alacak oranımız ise %3,15 ile uzun yıllar ortalamamız olan %3,5'un da altında gerçekleşmiştir. Bir kez daha kentimiz iş insanlarının zor koşullarda bile borçlarına olan sadakatinin teyidi olmuştur.
- Tarımsal kredilerdeki büyümemiz de Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur.
- Türkiye genelinde %12 artan borçlanma, kentimizde %30 artmıştır.
- Tarımsal kredilerdeki bu hızlı artış, uzun yıllar ortalaması olan %4,2'lik Türkiye kredi payımızı %4,7'ye yükseltmiştir.

Kentimiz iş dünyası, bu dönemde Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde borçlanma artışı yaşarken Antalya ahalisi, Türkiye ortalaması civarında bir kredi büyümesi yaşamıştır. Yılın ilk yarısı itibariyle bireysel kredilerde; Antalya %39 büyürken Türkiye %38 büyümüştür.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya iş dünyasının bu derece krediye yönelmesinin birincil nedeni, hayatta kalabilmek olmuştur. Zira biraz önce de belirttiğim gibi kent ekonomimizin yaklaşık %75'i hizmet sektörü ve turizmdir. Bu sektörün neredeyse tamamen kapanması Antalya ekonomisini adeta felç etmiştir. Özellikle tarım sektörü bu dönemde kentimiz ve ülkemiz için can simidi görevini üstlenmiştir. Ancak %75'lik felç durumunu düzeltmesi doğal olarak mümkün olamamıştır.

Ama daha kötüye gidişi kesinlikle frenlemiştir. Yıllardır her fırsatta ve ortamda tarımın stratejik sektör olduğunu neden bıkmadan usanmadan dile getirdiğimiz bu dönemde açıkça anlaşılmıştır diye umuyoruz.

Bu yıl turizmden yaklaşık 40 milyar dolarlık bir giriş bekliyorduk. Bu ay itibariyle yılı yaklaşık 5 milyar dolarlık girişle kapatacağımız anlaşılmaktadır. Yani beklentinin yaklaşık %13'ü civarında bir döviz girişinden bahsediyoruz. İş dünyamızın 2020 yılı için yaptığı planlardaki sapmanın devasa boyutlarda olmasının ana nedenlerinden biri bu olmuştur. Çünkü ülkemiz turizminin yaklaşık %40'ı kentimizde oluşmaktadır. Yani 15 milyar dolarlık turizm girişi beklentisi, 2 milyar dolar gibi son derece güdük bir miktarda kalmaktadır. Dolayısıyla salgın başta olmak üzere yaşanan sıkıntıların merkez üssü kentimiz ve bize benzeyen kentler olmuştur. O yüzden ekonomik afet bölgesi ilan edilmek istedik.

Sizlerle özellikle karşı karşıya olduğumuz borç sarmalı ve kredi yükü artışı konusunu ve hayatta kalabilmek için çözüm önerilerimizi paylaşmak istedim. Bu önerilerimizi daha önce de dile getirmiştik ama geldiğimiz noktada bu önerilerimiz daha bir önem kazanmış bulunmaktadır. Öncelikle daha önce ertelenmiş olan vergi ve SGK ödemelerimiz, 2020 ve 2021 yıllarını da kapsayacak şekilde 5 yıl boyunca ertelenmelidir. Ödemeleri gelen banka kredilerinin aynı faizlerle yeniden yapılandırılması gereklidir. Destekleme ödemeleri erkene alınmalıdır. Borçların yeniden yapılandırılması ile istihdam desteklemeleri ve teşvikleri konularındaki çalışmalarda iş dünyasının görüşlerine daha fazla önem verilmelidir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sözlerime bu ay Borsamızın bazı etkinlikleri ve kentimizde yaşanan olaylardan bahsederek devam etmek istiyorum. Geçen ayki toplantımızda da sizlerde paylaştığım gibi yaş meyve sebze ile zeytin ve zeytinyağı konulu sektörel analiz toplantıları düzenledik. Özetle;

Yaş Meyve Sebze Sektörel Analiz Toplantımızda;

- Kamuya ait şirketler aracılığıyla kamunun yaş sebze ticaretine girerek kendileriyle rekabete girmesinin ticaretlerine olan etkileri,
- Havayolu kargo ücretlerinin tarım sektörünün kullanımına uygun hale getirilmesi ya da devletimiz tarafından sübvansede edilmesi olmak üzere tarımsal ihracatın daha fazla teşvik edilmesi,
- Zirai karantina müdürlüklerince her tır için ayrı numuneler almasının ihracatçı için zaman kaybı ve maddi kayıpların oluşmasına neden olduğu,
- Salgının döneminde tarım sektörünün üretmeye devam ettiği ve stratejik önemini artırdığı,
- Borsamızca hazırlanan yaş meyve sebze ile domates endeksleri,
- Ürün fire zayıf oranları ile önümüzdeki döneme ait yaş sebze üretiminin durumu, konularında görüş alış verişinde bulunmuşlardır.

Zeytin ve Zeytinyağı Sektörel Analiz Toplantımızda;

- Kentimizde Mayıs ayında zeytinin çiçeklenme döneminde yaşanan ani sıcaklık değişimi ve yaz mevsiminin geçen yıllara oranla daha kurak geçmesine bağlı olarak zeytin rekoltemizin 30 civarında düşeceği,
- Zeytine verilen kilogram başına 15 kuruşluk ve zeytinyağına verilen litre başına 80 kuruşluk destekleme priminin artırılması gerekliliği,

- Kentimizde bulunan otellerde, kentimizde elde edilen zeytinyağları yerine diğer kentlerden getirilen zeytinyağlarının kullanmasının ticaretlerini olumsuz etkilediği,
 - Tağşiş yapılan ürünlerin sektöre verdiği zarar ve cezaların yetersizliği,
 - Kentimizde bir zeytin envanteri çıkarılmasının gerekliliği,
 - Yöreye uygun kuraklığa dayanıklı zeytin çeşitlerinin yaygınlaştırılmasının önemi,
- konularında değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Sektörün sorunlarını geçen ayki toplantımızda detaylandırdığım için bu ay tekrar girmek istemedim.

Değerli Arkadaşlar,

Borsamızca her yıl düzenli olarak sektörün tüm paydaşlarının katılımıyla düzenlemekte olduğumuz bu ve benzeri sektörel analiz toplantılarımızın sektörlerimizde yaşanan sorunlarının görüşülmesi, çözüm önerilerinin üretilmesi ve yeni projelerin yapılmasına zemin hazırlaması bakımından gayet olumlu ve faydalı bulduğumuzu ifade etmek isterim. Nitekim bu aybaşından itibaren açıklamaya başladığımız endekslerde, beş yıl önce Borsamız girişimiyle başlayan “Beylik Zeytini”nin bu ay içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığı’na çeşit olarak tescil edilmesi de gerek Borsamız iş geliştirme ve çalışma grubumuzda yapmış olduğumuz Ar-Ge faaliyetleri gerek sektörel analiz toplantımızda talep edilen konuları içermektedir. Yönetim kurulu olarak çok önemseydiğimiz sektörel analiz toplantılarımızı önümüzdeki ay kesme çiçek sektörü ile sürdüreceğiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bu ay Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüz işbirliğinde düzenlediğimiz iki önemli eğitim ve bilgilendirme programından bahsetmek istiyorum. Bunlardan ilki ulusal ve uluslararası binlerce insana online olarak alanında uzman kişilerce eğitim verdiğimiz “Zeytin Mektebi”dir. Ortalama üç saatten ve 15 farklı dersten oluşan mektebimizde A’dan Z’ye zeytine dair tüm konularda bilgi verilmektedir. İkincisi ise YÖREX fuarımızın da sloganı olan ülkemizin her yöresinden farklı konukların katılımıyla düzenleyeceğimiz “Sizin Oraların Nesi Meşhur?” isimli yöresel ürünler ve coğrafi işaretli ürünlerin konuşulduğu programdır. Böylece her yıl YÖREX kapsamında düzenlemiş olduğumuz panel, konferans ve çalıştay gibi programlarımıza da online olarak devam ediyor olacağız. Tüm bu çalışmalarımızdaki işbirliği için il müdürlüğümüze ve çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Diğer taraftan bu aybaşında Antalya Valimiz Sayın Ersin YAZICI ile Korkuteli İlçemizde üretilen ve Borsamız tarafından coğrafi işaret ile tescil edilen Korkuteli Karyagdı Armudumuzun tanıtım çalışmaları kapsamında hasat gerçekleştirdik. Tüm üreticilerimize ve üyelerimize bereketli hasat ve kazançlar diliyorum.

Değerli Üyeler,

2017 yılından itibaren Kasım-Şubat dönemleri kapsayan tarihlerde özellikle batı ilçelerimizde yaşadığımız şiddetli yağış, fırtına ve hortum gibi afetler nedeniyle can kaybı ve yaralanmalarında görüldüğü ve ciddi maddi hasarların olduğu mağduriyetler yaşanmaktadır. Öncelikle geçtiğimiz hafta Kumluca ve Finike ilçelerimize görülen şiddetli yağış, dolu ve fırtına nedeniyle yaşamını yitiren vatandaşımıza Allah’tan rahmet, ailesi ve yakınlarına sabırlar dilerim. Yaralananlara vatandaşlarımıza ise geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Edindiğimiz bilgilere göre resmi olmayan rakamlara göre 500 dekarı cam ve 3500 dekarı plastik sera, 1.000-1.500 dekarı portakal bahçesi olmak üzere 5.500 dekar civarında bir alanda hasar bulunmaktadır. Nitekim devletimizin üreticilerimizin ve insanımızın mağduriyetlerini

gidereceğinden şüphemiz yok. Ancak son dönemlerde sık sık afet olaylarının görüldüğü batı ilçelerimizde kalıcı önlemlerin alınması için çaba harcanması ve planlama yapılması zorunlu hale gelmiştir. Çünkü üretim ve ticaret olmayacaktır. Daha önceki yaşadığımız afetlerde de kamuoyu ile de paylaştığımız önerilerimizin bir kaçını tekrarlamakta fayda olduğunu görüyorum. Bölgede;

- Sürekli tekrar eden afet bölgeleri havza sisteminde tespit edilip; bu bölgelerdeki tüm tarım alanlarında sigortalılık zorunlu hale getirilmeli ve primlerdeki devlet katkı payı %70' e çıkarılmalıdır.
- TARSİM mevzuatında fiziki olarak tarımsal üretim yapılan her alanda, niteliğine bakılmaksızın kapsayıcı bir yeni bir düzenleme yapılmalıdır.
- Yeni oluşturulacak seralarda; Dolu riski için temperli sarsıntı ve darbelere dayanıklı cam ya da UV içeriği yüksek plastik örtüler kullanılması mevzuatla destekleme kapsamına alınmalıdır.
- Sera arazilerinin çevresi sağlam/dayanıklı ve kalın gövdeli ağaçlarla ağaçlandırılmalıdır. Bu set rüzgara bağlı oluşacak pek çok doğal afette bariyer görevi görecektir.

Değerli Arkadaşlarım,

Sözlerime son verirken Mevlid Kandilimiz mübarek olsun. Kandilin tüm insanlığa sağlık, mutluluk, huzur ve barış getirmesini diliyorum.

Yarın 97. Yıldönümü olan Cumhuriyet Bayramımızı kutluyorum. Cumhuriyetin kazanımlarına sonsuza kadar sahip çıkmak temel yurttaşlık görevimizdir. Ata'mızın Cumhuriyetin ilk yıllarında çok kısıtlı imkanlarla başlattığı üretim hamlesi bizler için ışıktır. Biz biliriz ki bağımsız ekonominin yolu üretmekten geçer. Genç ve dinamik nüfusumuz en büyük zenginliğimiz, bu zenginliğimizi üretime yönlendirelim, kalkınalım, Ata'mızın işaret ettiği çağdaş medeniyetler sıralamasında yerimizi alalım.

Bu fırsatla Önderimiz Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve bağımsızlığımız için mücadele vermiş tüm kahramanlarımızı rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. Ruhları şad olsun.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR

Yönetim Kurulu Başkanı